

підлягає розкриттю, а самі доходи повинні бути попередньо схвалені [4]. Для реалізації принципу відкритості особливо важливим є зобов'язання органів державної влади вказувати причину прийняття своїх рішень.

Перераховані вище принципи можна знайти в адміністративному праві всіх європейських держав. Хоча державні адміністрації в європейських державах представляють собою древні структури, вони постійно адаптувалися до сучасних умов, включаючи членство в ЄС, яке еволюціонує саме по собі.

Література

1. Колпаков В. К. Понятійна матриця адміністративного права / В. К. Колпаков // Держава і право. Збірник наукових праць. Юридичні і політичні науки. Спецвипуск. – К.: Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2014. – 414 с.
2. Europe and Governance: The European Administrative Space [Електронний ресурс] // Preparing Public Administrations for the European Administrative Space, SIGMA Papers, 1998, No. 23, OECD Publishing – Режим доступу: <http://dx.doi.org/10.1787/5kml6143zd8p-en>
3. Schwarze J. Administrative Law Under European Influence: On the Convergence of the Administrative Laws of the EU Member States / Jürgen Schwarze. – London: Sweet & Maxwell, 1996. – 840 s.
4. Husar O. Functions aviation personnel / Olga Husar // Scientific Letters of Academic Society of Michal Baludansky. – Slovakia, Košice: Academic Society of Michal Baludansky, 2014. – No 2. – P. 48-50.

УДК 342.951:32.019.51

Концевой Р. С., аспірант,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТЕЛЕРАДІООРГАНІЗАЦІЙ У РОЗРІЗІ ПОБУДОВИ ІНФОРМАЦІЙНОГО ТА ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА В УКРАЇНІ

Зміни, що відбулися у світі в результаті комп'ютеризації у другій половині ХХ – на початку ХХІ століть, виявилися такими глибокими і масштабними, що торкнулися серцевини соціального буття, способу життя людей. Ці соціальні зміни знайшли теоретичне освітлення у низці нових соціологічних та філософських концепцій суспільного розвитку, що з'явилися у другій половині ХХ ст., зокрема таких авторів, як Д. Белл, М. Кастельс, І. Масуда, Е. Тоффлер, Ф. Уєбстер., Ф. Фукуяма, та ін.

Зокрема, Френк Уєбстер зазначає, що хоча сьогодні в суспільстві циркулює набагато більше інформації, ніж будь-коли раніше, але, на жаль,

це переважно зіпсована інформація. Існують ті, хто спеціально вибирає певний спосіб її подачі, хто наводить на неї «глянець», завдяки якому вона схиляє людей на користь певної позиції, хто маніпулює нею, домагаючись власних цілей, або перетворює інформацію в розвагу, щоб вигідніше збути її як товар [1, с. 217].

Хоча зазначений дослідник є британцем та пише передусім про проблеми західних суспільств, аналогічні проблеми спостерігаються і в Україні. Зокрема, українська дослідниця К. Кандагура відзначає, що більшість ЗМІ в сучасній Україні не є незалежними, а відстоюють інтереси бізнес груп. В Україні існує менше десятка телеканалів, що формують загальну інформаційну картину. І створені ними телевізійні образи у своїй більшості не відповідають реальності і є штучно сформованими. Більшість політиків є інтерактивними, такими, якими їх створило телебачення, і не проявляються у конкретних діях [2].

Як зазначає В. О. Данільян, «Інформаційне суспільство є тим середовищем, у якому ефективно реалізуються цінності громадянського суспільства. На відміну від інших, інформаційне суспільство – це тип суспільства рівних можливостей, доступних для кожного, будь-де і будь-коли» [3, с. 114-115].

Однак, розглядаючи концепцію інформаційного суспільства у відношенні до ідеалів правової держави, демократичного громадянського суспільства, потрібно мати на увазі, що концепція інформаційного суспільства, якщо її неправильно зрозуміти, може вступати у суперечність із ними.

Так, суттєвою проблемою є те, що свобода ЗМІ як одна з важливих складових свободи слова, насправді часто призводить до того, що ЗМІ у все більшій мірі виражають інтереси меншості населення, не стільки поширюють інформацію, скільки формують громадську думку з певною метою, що далеко не завжди виражає суспільний інтерес чи є хоча б просто нейтральною.

Прикладом ще однієї небезпеки, про яку застерігає філософ Е. Фром, може бути поширення за допомогою ЗМІ усе більшого масиву фактів, інформації, за вивченням якої у глядача чи слухача не залишається ні сил, ні часу на аналіз отриманих знань, на самостійне мислення [4].

Ці та інші можливі небезпеки покликане нейтралізувати право, поряд з іншими регуляторами суспільних відносин, якими традиційно виступають релігія, суспільна мораль.

Формування сучасної моделі інформаційного суспільства в Україні вимагає, у першу чергу, якісного законодавства (хоча, без сумніву, за відсутності відповідного механізму таке законодавство не буде діяти). Наявне законодавство про сприяння держави формуванню інформаційного суспільства розглядає переважно питання поширення та впровадження в усі

сфери суспільного життя та державного управління інформаційно-комунікаційних технологій, та мало уваги приділяє регулюванню інформаційної діяльності засобів масової інформації.

Зокрема, Законом України від 9 січня 2007 року № 537-V затверджено Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки (далі – Основні засади) [5]. Переважна увага у цьому законі віддається розвитку інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ), тобто комп'ютерної техніки, комп'ютерних мереж, а також підвищенню комп'ютерної грамотності населення. Питання телебачення і радіомовлення згадано буквально декількома загальними фразами. Очевидно, автори закону виходили з ідеї, що інформаційне суспільство – це потужна техніка для обробки інформації, безвідносно до якості такої інформації, та не вважали важливим для інформаційного суспільства питання поширення масової інформації телерадіоорганізаціями.

Тобто законом не враховано ті небезпеки, про які йшлося вище. Проте саме по собі поширення інформаційно-комунікаційних технологій зовсім не обов'язково призведе до становлення громадянського суспільства – скоріше навпаки. Тому існує потреба у подальших наукових дослідженнях у цьому напрямку, усуненні суперечностей у законодавстві та формуванні юридичних механізмів правового регулювання інформаційної діяльності телерадіоорганізацій з метою побудови якісного інформаційного та громадянського суспільства.

Література

1. Уэбстер Ф. Теории информационного общества / Фрэнк Уэбстер; Пер. с англ. М. В. Арапова, Н. В. Малыхиной; Под ред. Е. Л. Вартановой. – М.: Аспект Пресс. – 2004. – 400 с.

2. Кандагура К. Система державного управління інформаційним простором у перехідних суспільствах: українські реалії [Електронний ресурс] / К. Кандагура // Актуальні проблеми державного управління. Збірник наукових праць Одеського регіонального інституту державного управління. – 2009. – № 2. – Режим доступу до журн.: http://www.nbuu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Ardu_o/2009_1/odyframe.htm.

3. Даніл'ян В. О. Інформаційне суспільство та перспективи його розвитку в Україні (соціально-філософський аналіз). Монографія / В. О. Даніл'ян. – Харків: Право, 2008. – 184 с.

4. Э. Фромм. Бегство от свободы [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://sophia.nau.edu.ua/2010-07-29-11-48-45/2010-07-29-11-55-07/120-2010-07-31-15-47-40>.

5. Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки: Закон України від 9 січня 2007 року № 537-V / Офіційний сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/537-16>.